

Złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego

W większości przypadków brak wykonania zobowiązania wynika ze zwłoki dłużnika. Zdarzyć się jednak może, że to po stronie wierzyciela leżą przyczyny uniemożliwiające dłużnikowi wywiązanie się z umowy. Co w takiej sytuacji robić?

Chociaż to wierzycielowi, czyli osobie, na której rzecz ma być spełnione świadczenie, powinno zależeć na tym, aby dłużnik wykonał swoje zobowiązanie, zdarzają się sytuacje, kiedy z różnych przyczyn wierzyciel nie może lub nie chce przyjąć świadczenia. Wówczas dłużnik, aby zabezpieczyć się przed przykrymi konsekwencjami opóźnienia w wykonaniu zobowiązania, np. koniecznością zapłacenia odsetek, może złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego.

Nie każdy przedmiot świadczenia nadaje się do złożenia do depozytu sądowego. Wśród świadczeń możliwych do złożenia przepisy wymieniają: pieniądze, kosztowności, książeczki oszczędnościowe, dokumenty i inne ruchomości. Jednak w przypadku ruchomości, które mogą ulec szybkiemu zepsuciu lub, których koszty przechowywania były niewspółmierne do ich wartości lub których przechowywanie powodowałoby obniżenie wartości, na wniosek dłużnika sąd zarządzi sprzedaż rzeczy i do depozytu zostanie złożona uzyskana cena sprzedaży.

W jakich sytuacjach można złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego? Przede wszystkim muszą być to sytuacje, gdy brak możliwości spełnienia świadczenia nie wynika z winy dłużnika. Wśród tych sytuacji przepisy wymieniają między innymi sytuację gdy dłużnik z przyczyn od niego niezależnych nie wie, kto jest wierzycielem lub nie zna miejsca zamieszkania lub siedziby wierzyciela, gdy wierzyciel nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych ani przedstawiciela uprawnionego do przyjęcia świadczenia, gdy powstał spór, kto jest wierzycielem, gdy wierzyciel odmawia pokwitowania spełnienia świadczenia lub zwrotu dokumentu stwierdzającego istnienie zobowiązania (np. weksła) oraz gdy z powodu innych okoliczności dotyczących osoby wierzyciela świadczenie nie może być spełnione. Są to również sytuacje, gdy wierzyciel bez uzasadnionego powodu odmawia przyjęcia świadczenia bądź odmawia dokonania czynności, bez której świadczenie nie może być spełnione.

Przykładowo przytoczyć można sytuację dłużnika, który ustalił z wierzycielem, iż dokona zapłaty na wskazany numer rachunku bankowego. Chcąc dokonać przelewu dowiadyuje się jednak, że rachunek ten został zamknięty. Wierzyciel nie powiadomił go o nowym numerze rachunku, więc dłużnik próbuje ustalić ten numer bądź inny sposób dokonania zapłaty. Jednak okazuje się, że dłużnik wyprowadził się za granicę, nie pozostawił nowego adresu i zamknął wszystkie rachunki bankowe. W takiej sytuacji złożenie kwoty pieniędzy do depozytu sądowego będzie uzasadnione.

Aby złożyć przedmiot świadczenia do depozytu należy złożyć wniosek do sądu, w którego okręgu miało nastąpić spełnienie świadczenia. Jeżeli nie można ustalić tego miejsca,

właściwy jest sąd miejsca zamieszkania (lub siedziby) wierzyciela, a gdy miejsce zamieszkania wierzyciela lub sam wierzyciel nie jest znany wniosek należy złożyć do sądu właściwego dla miejsca zamieszkania dłużnika.

We wniosku należy określić zobowiązanie, którego przedmiot składamy do depozytu sądowego, przytoczyć okoliczności uzasadniające złożenie depozytu, dokładnie oznaczyć przedmiot, który ma być złożony oraz wskazać osobę, której przedmiot ma być wydany oraz warunki, pod którymi ma nastąpić wydanie przedmiotu. Natomiast gdy nie jest nam znany wierzyciel lub jego miejsce zamieszkania czy siedziby, należy wskazać we wniosku dowody potwierdzające te okoliczności. Wniosek podlega opłacie w wysokości 100 złotych, jednak dłużnik może żądać zwrotu tych kosztów przez wierzyciela.

Złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu może być dokonane po uzyskaniu zezwolenia sądu. Jednak gdy przedmiotem świadczenia są pieniądze polskie, dłużnik może złożyć je do depozytu również przed uzyskaniem zezwolenia. Wówczas należy złożyć wniosek o zezwolenie na złożenie do depozytu równocześnie ze złożeniem pieniędzy. Uwzględnienie wniosku przez sąd powoduje, że złożenie do depozytu uważa się za dokonane od chwili, w której rzeczywiście zostało dokonane.

O złożeniu przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego dłużnik powinien niezwłocznie zawiadomić wierzyciela na piśmie, chyba że zawiadomienie napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody, np. dłużnik nie może ustalić aktualnego adresu wierzyciela.

Samo złożenie przedmiotu do depozytu nie powoduje jeszcze wygaśnięcia świadczenia. Do czasu podjęcia depozytu przez wierzyciela, dłużnik może go odebrać. Koszt odbioru również wynosi 100 zł. Jednak gdy wierzyciel odbierze przedmiot świadczenia z depozytu bądź jeżeli w odrębnym postępowaniu zostanie ustalone, że złożenie do depozytu było ważne i skuteczne, to złożenie do depozytu ma takie same skutki jak spełnienie świadczenia.

Magdalena Aksamit – Królewicz, Joanna Buszkiewicz
Kancelaria Prawna ARKANA

Artykuł dostępny na ksiegowosc.infor.pl